

RÁMEC ZABEZPEČENIA KVALITY PRE POSKYTOVATEĽOV ODBORNÉHO VZDELÁVANIA A PRÍPRAVY V OŠETROVATEĽSTVE (NVET)

IIEK DELTA, Grécko a partneri

MÁJ 2025

OBSAH

1	ÚVOD	6
2	ROZSAH RÁMCA ZABEZPEČENIA KVALITY PRE INŠTITÚCIE VET	7
2.1	Medzinárodná úroveň	8
2.1.1	Medzinárodné rámce – normy	8
2.1.2	Stratégia UNESCO 2022-2029.....	9
2.1.3	Svetová federácia lekárskeho vzdelávania (WFME).....	10
2.2	Európska úroveň.....	12
2.2.1	EQAVET	12
2.2.2	ENQA ESG (2015).....	16
2.2.3	Európska federácia sestier (EFN).....	17
3	RÁMEC ZABEZPEČENIA KVALITY PRE VET INŠTITÚCIE	19
3.1	Ako zlepšiť váš rámec zabezpečenia kvality v súlade s nariadeniami EÚ a medzinárodnými štandardmi.....	23
3.2	Wellbeing a prieskum duševného zdravia prepojený s normami ENQA ESG 2015.....	24
3.2.1	Faktory ovplyvňujúce študentov ošetrovateľstva	24
3.2.2	Návody na vypracovanie prieskumu pohody a duševného zdravia	25
3.2.3	Prieskum pohody a duševného zdravia	26
4	ZÁVER	28
	REFERENCIE	29

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok 1 – Regulačné rámce, smernice a normy NVET štruktúrované podľa rôznych inštitúcií na globálnej, úrovni Európskej únie a národnej úrovni	7
Obrázok 2 – EQAVET Quality Assurance cycle, European Commission	13
Obrázok 3 – Rámec zabezpečenia kvality pre poskytovateľov NVET	19

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 – Koncepčná mapa pre rámce a prax zabezpečenia kvality NVET na globálnej úrovni.....	8
Tabuľka 2 – Normy WFME.....	11
Tabuľka 3 – Kompetencie EÚ a EFN	18

SKRATKY

- AMEE – Association for medical education in Europe - Asociácia pre medicínske vzdelávanie v Európe
- ECFMG – Educational commission for foreign medical graduates - Vzdelávacia komisia pre zahraničných lekárske absolventov
- EFN – European Federation of Nurses - Európska federácia sestier
- EHEA – European Higher Education Area - Európsky priestor vysokoškolského vzdelávania
- ENQA – European Association for Quality Assurance in Higher Education - Európska asociácia pre zabezpečenie kvality vo vysokom školstve
- EOMS – Educational organisation's management system - Riadiaci systém vzdelávacej organizácie
- EOPPEP – National organisation for qualifications certification and vocational guidance - Národná organizácia pre certifikáciu kvalifikácií a odborné poradenstvo
- EQAVET – European Quality Assurance in Vocational Education and Training - Európske zabezpečenie kvality vo vzdelávaní a príprave v odbore
- ESG – European Standards and Guidelines - Európske normy a usmernenia
- HE – Higher Education - Vysokoškolské vzdelávanie
- IEC – International Electrotechnical Commission - Medzinárodná elektrotechnická komisia
- IFMSA – International federation of medical student associations - Medzinárodná federácia študentských asociácií medicíny
- IQAS – Internal Quality Assurance System - Interný systém zabezpečenia kvality
- ISO – International Organisation for Standardization - Medzinárodná organizácia pre normalizáciu
- JDN – Junior Doctor's network - Sieť mladých lekárov
- LET – Learning, Education and Training - Učenie, vzdelávanie a školenie
- LLL – Life Long learning - Celoživotné učenie
- NVET – Nursing Vocational Education and Training - Odborné vzdelávanie a príprava v ošetrovatelstve
- QA – Quality Assurance - Zabezpečenie kvality
- QAF – Quality Assurance Framework - Rámec zabezpečenia kvality
- SDG – Sustainable Development Goals - Ciele udržateľného rozvoja
- TTF – Teacher's task force - Pracovná skupina učiteľov
- UN – United Nations - Organizácia spojených národov
- UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization - Organizácia spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru
- UNI – Non-profit association in Italy, developing-publicizing-promoting quality standards - Nezisková organizácia v Taliansku na tvorbu, publicitu a podporu štandardov kvality
- VET – Vocational Education and Training - Odborné vzdelávanie a príprava
- WFME – World federation for medical education - Svetová federácia pre medicínske vzdelávanie

WHO – World Health Organisation - Svetová zdravotnícka organizácia

WMA – World medical association - Svetová lekárska asociácia

DEFINÍCIE

ESG normy poskytujú rámec pre vnútorné a vonkajšie zabezpečenie kvality. Boli prijaté na Ministerskej konferencii EHEA v roku 2015 (ENQA-ESG, 2015).

Výsledky učenia sú znalosti, zručnosti a kompetencie, ktoré sa od študenta očakáva, že ich nadobudne a preukáže po ukončení vzdelávacieho procesu. Tieto výsledky by mali byť jasné, merateľné a zosúladené s cieľmi vzdelávacieho programu (ENQA, 2016).

Duševné zdravie je stav psychickej pohody, ktorý umožňuje ľuďom zvládať stresy života, naplniť svoje schopnosti, dobre sa učiť a efektívne pracovať (WHO, 2022).

Vzdelávanie v ošetrovatelstve je formálne vzdelávanie a tréning v oblasti vedy o ošetrovatelstve (Encyclopedia.com, 2018).

Kvalifikácia je formálny výsledok hodnotenia a overovacieho procesu, ktorý získa jednotlivca, ak príslušný orgán potvrdí, že dosiahol stanovené výsledky učenia podľa požadovaných noriem (EU, 2018).

Zabezpečenie kvality (QA) Súčasť riadenia kvality zameraná na poskytnutie dôvery, že požiadavky kvality budú splnené. Túto dôveru poskytuje systém zabezpečenia kvality dvoma spôsobmi – internou dôverou u manažmentu a externou u zákazníkov, štátnych orgánov, regulátorov, certifikátorov a tretích strán (ASQ, 2024b). V vzdelávaní v ošetrovatelstve predstavuje QA systém systematickú revíziu vzdelávacích programov na zabezpečenie dodržiavania prijatých štandardov vzdelávania, výskumu a infraštruktúry (Selvi, 2018). QA je dynamický proces, ktorý poskytuje inštitúciám/školám nástroje na meranie aktuálnej úrovne výkonu a na podporu neustáleho zlepšovania.

Sebahodnotenie komplexná, systematická a pravidelná revízia aktivít organizácie, pričom tieto výsledky sa porovnávajú s prijatým modelom a upravujú sa podľa (UNSD, 2024).

Odborné vzdelávanie a príprava je tréning zručností a vyučovanie poznatkov súvisiacich s konkrétnym remeslom, povoláním alebo odvetvím, do ktorého sa študent alebo zamestnanec chce zapojiť (Eurostat, 2024).

Well-being stav šťastia, zdravia alebo prosperity. Zahŕňa dobré duševné zdravie, vysokú spokojnosť so životom, pocit zmyslu alebo cieľa a zvládanie stresu (Psychology Today, 2024).

1 ÚVOD

Rámec zabezpečenia kvality pre poskytovateľov OVP v ošetrovatel'stve je druhým výsledkom projektu Erasmus+ BEHEALTH.

Tento dokument obsahuje opis rozsahu rámca zabezpečenia kvality na globálnej a európskej úrovni; Ako zlepšiť váš rámec zabezpečenia kvality podľa noriem EÚ a medzinárodných noriem; a Prieskum pohody a duševného zdravia prepojený s normami ENQA ESG 2015.

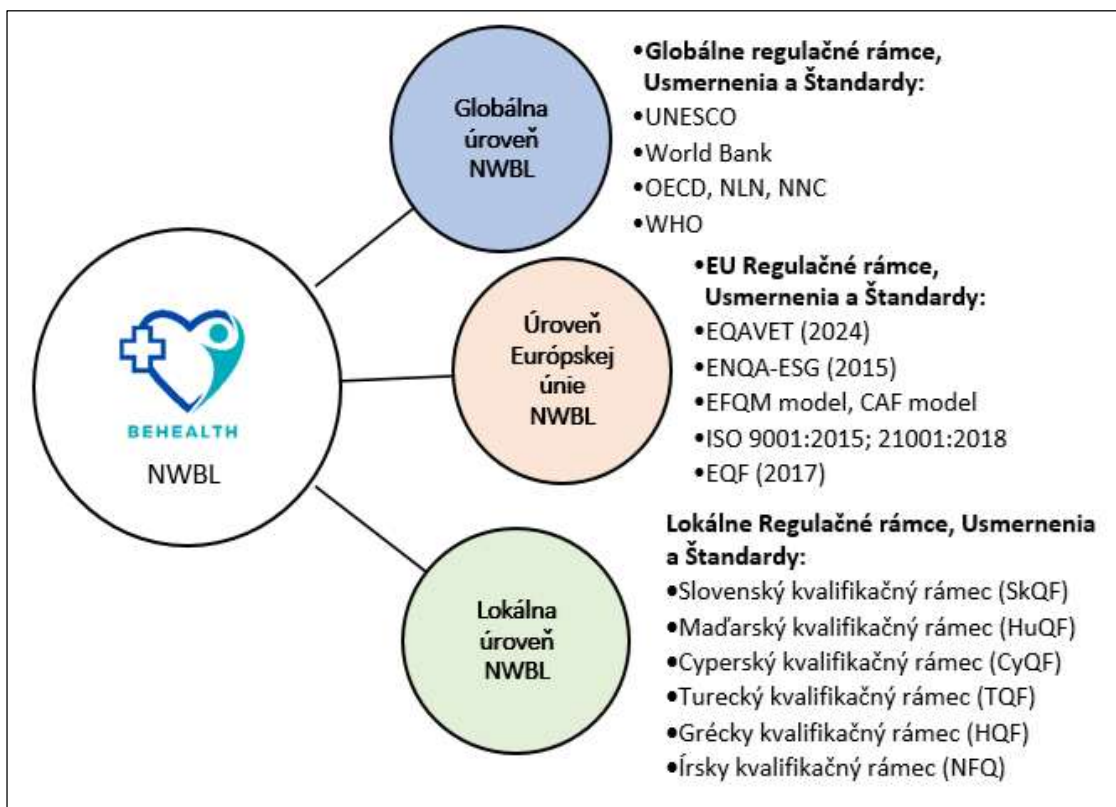
Podľa prehľadu literatúry vykonaného ako prvý výsledok „Porovnávacía správa vrátane medzinárodných a EÚ rámcov zabezpečenia kvality v ošetrovatel'stve“ sú niektoré vybrané regulačné rámce a usmernenia pre NVET na globálnej, európskej a národnej úrovni prezentované na Obrázku 1.

Na základe týchto rámcov, usmernení a noriem sme ďalšie výsledky postavili na EQAVET (2009), (EQAVET, 2024) a ENQA-ESG (2015), pričom sme sa zamerali na úrovne 4, 5, 6 a 7 Európskeho kvalifikačného rámca (EQF, 2017).

Referenčný rámec EQAVET (2009) a normy ENQA-ESG (2015) nám umožnili vytvoriť hybridný model BEHEALTH pre inštitúcie NVET.

2 ROZSAH RÁMCA ZABEZPEČENIA KVALITY PRE INŠTITÚCIE VET

Rámec zabezpečenia kvality je založený na „Mapovaní a analýze existujúcich rámcov zabezpečenia kvality pre OVP“, vyvinutom partnerstvom BEHEALTH, ktoré identifikovalo niekoľko európskych, medzinárodných a národných rámcov a zdrojov pre kvalitu OVP v ošetrovatelstve.

Obrázok 1 – Regulačné rámce, smernice a normy NVET štruktúrované podľa rôznych inštitúcií na globálnej, úrovni Európskej únie a národnej úrovni

V tomto dokumente sme zhrnuli niektoré z najdôležitejších zdrojov vhodných na vytvorenie rámca zabezpečenia kvality (QAF) pre poskytovateľov OVP ponúkajúcich kvalifikácie v ošetrovatelstve, klasifikované na:

- Medzinárodnej úrovni
- Európskej úrovni

2.1 Medzinárodná úroveň

Tabuľka 1 – Konceptná mapa pre rámce a prax zabezpečenia kvality NVET na globálnej úrovni

Konceptná mapa pre globálnu úroveň				
Kľúčové rámce	UNESCO-UNEVOC	Cieľ Komponenty Flexibilita		Podporuje medzinárodnú spoluprácu v oblasti odborného vzdelávania a prípravy (OVP)
	World Bank			Podporuje kvalitu OVP prostredníctvom financovania a politických doporučení
	OECD*			Poskytuje usmernenia a porovnávacie kritériá pre zabezpečenie kvality OVP
	WHO*			Pripravuje absolventov ošetrovateľstva na rôzne zdravotnícke prostredia
	WFME			Logický model a zber dát sú užitočné pre plánovanie inštitucionálneho seba hodnotenia lekárskejších škôl a pre autority certifikujúce inštitúcie, ktoré chcú viesť školy pod ich správou
Cyklus zabezpečenia kvality	EQAVET – P-I-E-R ENQA-ESG – P-D-S-A	Plán	Plánuj	Definovanie cieľov a stratégií
		Implementácia	Realizuj	Využívanie najlepších medzinárodných praktík
		Hodnotenie	Študuj	Hodnotenie globálnych systémov a výsledkov OVP
		Revidovanie	Reaguj	Aktuálne upravovanie rámcov na základe výsledkov hodnotení
	EQAVET ENQA-ESG	Ukazovatele		Metódy na meranie globálnej kvality a výkonnosti
	Deskriptory			Kvalitatívne opisy na vedenie globálneho hodnotenia
Ukazovatele a deskriptory OECD Oblasti použitia	Učebné prostredia			Školské, pracovné vzdelávanie, učňovská výchova, formálne, neformálne a informálne formy poskytovania
	Vzdelávacie kontexty			Digitalizované, prezenčné, hybridné vzdelávanie
	Poskytovatelia VET			Verejné a súkromné sektory
	VET certifikáty a kvalifikácie			Všetky úrovne globálneho rámca kvalifikácií
Benefity	Neustále zlepšovanie			Zabezpečuje neustále zvyšovanie kvality globálnych systémov a poskytovateľov
	Udržateľná konkurencieschopnosť			Podporuje hospodársky rast a sociálnu spravodlivosť
	Odolnosť			Posilňuje schopnosť prispôbiť sa zmenám a výzvam

2.1.1 Medzinárodné rámce – normy

Mnohé medzinárodné rámce poskytujú usmernenia týkajúce sa noriem zabezpečenia kvality (QA), podľa ktorých by mali postupovať poskytovatelia VET v ošetrovateľstve. Pre účely tohto rámca zabezpečenia kvality (QAF) sú zvýraznené nasledujúce princípy:

- VET inštitúcie by mali mať **referenčného sprievodcu** na podporu spoločného porozumenia terminológie potrebnej v oblasti vzdelávania a služieb učenia, podľa (ISO 29995, 2021).

- Inštitúcie odborného vzdelávania a prípravy musia mať **usmernenia** týkajúce sa plánovania, vývoja, implementácie a procesu preskúmania hodnotenia kvality výsledkov týkajúcich sa vedomostí, kompetencií a ukazovateľov výkonnosti vzdelávacích služieb, ktoré poskytujú. Inštitúcie odborného vzdelávania a prípravy musia vytvoriť **postupy hodnotenia prispôbené individuálnym výsledkom a pokroku študentov** podľa (ISO 29992, 2018).
- VET inštitúcie musia preukázať schopnosť **podporovať a uľahčovať nadobudnutie a rozvoj kompetencií** prostredníctvom vyučovacích, učebných a výskumných metód, podľa (ISO 21001, 2018).
- VET inštitúcie musia **podporovať jednotlivcov a skupiny pri opätovnom využívaní zdrojov a nástrojov**, podľa (ISO/IEC JTC 1/SC 36).
- VET inštitúcie musia mať **súbor spoločných princípov**, ktoré špecifikujú popis zdrojov (nielen vzdelávacích) prostredníctvom zavedenia špecifických metadát pre vlastnosti, triedy zdrojov, slovníky pojmov, aplikačné profily, ako aj pravidlá ich riadenia, podľa (ISO/IEC 19788-1, 2024).
- VET inštitúcie musia **zvýšiť spokojnosť** študentov, zainteresovaných strán a tréningového personálu prostredníctvom účinného systému riadenia (EOMS) a **zahnúť proces zabezpečenia zhody a zlepšenia systému** a požiadaviek študentov a zainteresovaných strán, podľa (ISO 29993, 2017).

2.1.2 Stratégia UNESCO 2022-2029

Nová stratégia UNESCO (2022 – 2029) reaguje na jej iniciatívu z roku 2015, ktorej cieľom je podporovať a posilňovať relevantnosť systémov nového odborného vzdelávania a prípravy (NVET) a vybaviť jednotlivcov potrebnými zručnosťami pre ich budúce zamestnanie v sektore ošetrovateľstva. Jedným z kľúčových opatrení na dosiahnutie tohto výsledku je rozvoj spoločnosti celoživotného vzdelávania s cieľom uznať a zodpovedajúcim spôsobom reagovať na neustále zmeny a potreby trhu práce. V dôsledku toho by mal systém NVET ponúkať individualizované pedagogické metódy učenia, flexibilné techniky učenia, ako aj vytvárať nové cesty celoživotného vzdelávania v rôznych vzdelávacích a aktívnych sektoroch, postupy uznávania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií a akreditáciu neformálneho a formálneho vzdelávania a kariérneho poradenstva študentov NVET.

V rámci takýchto iniciatív UNESCO pristúpilo k založeniu Globálnej akadémie zručností, ktorá sa venuje riešeniu nedostatku zručností na trhu práce a poskytovaniu jednotlivcom príležitostí na celoživotné vzdelávanie, zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu, ktoré sú nevyhnutné pre orientáciu na neustále sa vyvíjajúcom trhu práce.

Okrem Globálnej akadémie zručností sme zriadili aj dôležitú platformu – Medzinárodnú pracovnú skupinu učiteľov (TTF) – globálnu alianciu učiteľov, ktorej cieľom je povzbudiť organizácie učiteľov a ďalšie zainteresované strany, aby sa aktívne podieľali na zvyšovaní kvality vzdelávania. TTF presadzuje a podporuje právo všetkých jednotlivcov na prístup a spoluprácu s vysoko motivovanými a kvalifikovanými učiteľmi. TTF sa venuje podpore Cieľa udržateľného rozvoja OSN č. 4 – Zabezpečenie inkluzívneho a spravodlivého kvalitného vzdelávania a podpora príležitostí na celoživotné vzdelávanie pre všetkých.

V praxi:

V praktickom kontexte by tieto plány (GSA a TTF) mohli byť použité a implementované inštitúciami VET, ktoré ponúkajú kvalifikácie v ošetrovatelstve, prostredníctvom integrácie niektorých otvorených prístupných modulov do študijných programov ošetrovatelstva, čím sa zabezpečí, že jednotlivci získajú teoretické znalosti a zručnosti na používanie nástrojov, ako sú elektronické zdravotné záznamy.

Navyše, poskytovatelia NVET by mohli podporovať učiteľov ošetrovatelstva prostredníctvom ich zápisu do tréningových programov TTF, čo by im pomohlo zlepšiť ich techniky pri poskytovaní vysoko kvalitného a progresívneho, na študenta zameraného vzdelávania, ktoré je základom pre stále sa vyvíjajúce potreby trhu práce. Okrem poskytovania tréningových programov na zlepšenie učiteľských zručností, TTF tiež ponúka niekoľko nástrojov na hodnotenie výkonu učiteľov a zlepšenie obsahu ich výučby v súlade s globálnymi trendmi a štandardami UNESCO v oblasti zručností.

Poskytovatelia NVET, prostredníctvom prijatia takýchto iniciatív, by mohli potenciálne nastaviť ďalšie benchmarky a ukazovatele zabezpečenia kvality (hlavne pre učiteľské zručnosti a celoživotné vzdelávanie učiteľov), ktoré by sa používali na monitorovanie a hodnotenie výkonu učiteľov a študentov a nadobúdanie kompetencií, čo by postupne viedlo k udržateľnému zlepšeniu interného systému kvality vzdelávacích inštitúcií.

2.1.3 Svetová federácia lekárskeho vzdelávania (WFME)

WFME bola založená v roku 1972 nasledujúcimi lekáorskými organizáciami: WMA, WHO, IFMSA, JDN, ECFMG a AMEE.

WFME spolupracuje s lekármi, univerzitami a lekáorskými pedagógmi na celom svete s cieľom poskytovať zdroje a nástroje na zlepšenie kvality lekárskeho vzdelávania na globálnej úrovni. Pokiaľ ide o WFME, lekárske vzdelávanie a odborná príprava by mali na najvyššej úrovni podporovať zdravotníckych pracovníkov, vzdelávacie inštitúcie, ktoré ponúkajú lekársku prípravu, a nakoniec pacientov (nepriamo), ktorých budú liečiť lekáski/ošetrovateľski odborníci.

Jedným z kľúčových princípov WFME je podpora akreditácie – prostredníctvom jej špecializovaného programu – zdôrazňovaním a aktualizáciou štandardov kvality pre základné a postgraduálne lekárske vzdelávanie a celoživotné vzdelávanie a rozvoj kompetencií.

V roku 2020 akreditačný program WFME prijal špecializovaný prístup, ktorý umožňuje integráciu globálnych štandardov kvality do národného kontextu.

Nasledujúca tabuľka uvádza štandardy WFME, ktoré sú založené na aspektoch základného lekárskeho vzdelávania globálneho konsenzu expertov a sú určené na použitie poskytovateľmi vzdelávania podporujúcimi akademických pracovníkov v oblasti medicíny a študentov ošetrovatelstva:

Tabuľka 2 – Normy WFME

Štandard	Základné lekárske vzdelávanie
S1	Misia a hodnoty
S2	Kurikulum
S3	Hodnotenie
S4	Študenti
S5	Akademický personál
S6	Vzdelávacie zdroje
S7	Zabezpečenie kvality
S8	Správa a administratíva

V praxi:

V kontexte projektu Erasmus+ „BEHEALTH“ by implementácia takýchto štandardov do inštitucionálneho systému zabezpečenia kvality znamenala rad krokov na zabezpečenie neustáleho zlepšovania organizácie. Tieto kroky sú nasledovné:

- Vyhlásenie misie, hodnôt a hlavných cieľov: Inštitúcie by mali verejne vyhlásiť stručný opis svojej misie, hodnôt a vzdelávacích cieľov, spolu s informáciami o spolupráci medzi nimi a zdravotníckym sektorom, pričom ich musia neustále informovať.
- Podrobná definícia vzdelávacieho profilu: Inštitúcie - prostredníctvom rozvoja svojho kurikula – by mali poskytnúť všetky relevantné informácie o študijných programoch týkajúcich sa požiadaviek na vstup a prijatie, štruktúry programu, podpory a hodnotiaceho systému. Okrem toho by poskytovatelia NVET mali ponúkať tréningové príležitosti pre učiteľov na zlepšenie ich schopností poskytovať čo najlepšie individuálne vzdelávacie skúsenosti.
- Definícia cieľov učenia: Inštitúcie by mali podrobne definovať očakávané výsledky učenia, ktoré by mali študenti ošetrovateľstva dosiahnuť pri blížiacom sa ukončení štúdia, ako aj konkrétne výsledky pre každý tematický celok v rámci vzdelávacieho programu.
- Zaradenie špecifického obsahu: Inštitúcie by mali začleniť relevantné teoretické a praktické zdroje, ktoré sú potrebné študentom ošetrovateľstva na prípravu na ich budúcu rolu v zdravotníckom prostredí a na ďalšie vzdelávanie, a dosiahnutie očakávaných výsledkov učenia.
- Zabezpečenie systému spätnej väzby: Inštitúcie by mali vypracovať hodnotiaci systém, ktorý bude poskytovať pravidelnú a praktickú spätnú väzbu študentom ošetrovateľstva – identifikovať ich silné a slabé stránky a poskytovať príslušné usmernenia a podporu.
- Zabezpečenie hodnotiaceho systému: Inštitúcie by mali vyvinúť hodnotiaci systém, ktorý bude zhromažďovať a analyzovať údaje týkajúce sa pokroku študentov, merajúc pozitívnu podporu cieľov vzdelávacích programov. Túto časť možno tiež zabezpečiť pomocou nástroja 360-stupňového hodnotenia, ktorý bude vyvinutý v rámci projektu BEHEALTH.
- Zabezpečenie podporných služieb: Inštitúcie by mali poskytovať širokú škálu podpôr, týkajúcich sa akademických, finančných a kariérnych poradenstiev pre študentov ošetrovateľstva, čím zvýšia kvalitu ponúkaných služieb.

- Vyhlásenie politiky odborného rozvoja: Inštitúcie by mali zdieľať interné vyhlásenie o očakávaných výkonoch svojho akademického zdravotníckeho personálu, ako aj politiku týkajúcu sa ich celoživotného vzdelávania a profesionálneho rozvoja.
- Zabezpečenie vhodných vzdelávacích zdrojov: Inštitúcie by mali vyvíjať a poskytovať vhodné metódy vyučovania a učenia na zabezpečenie dosiahnutia požadovaných cieľov učenia.
- Implementácia centralizovaného systému zabezpečenia kvality: Inštitúcie by mali zabezpečiť zavedenie vhodných centralizovaných postupov zabezpečenia kvality, ktoré pokrývajú oblasti vzdelávania, administratívy a výskumu a tiež súlad s misiou, hodnotami a kurikulumom.
- Jasne definovaná štruktúra riadenia: Inštitúcie by mali poskytovať jasne stanovenú štruktúru riadenia, ktorá obsahuje informácie o komponentoch vyučovania, učenia a rozdeľovania zdrojov, pričom musia byť tieto informácie v súlade s vyhlásením o misii a všeobecnou funkciou inštitúcie a musia byť následne prístupné všetkým zainteresovaným stranám.

2.2 Európska úroveň

Európska komisia, európske orgány, EQAVET a ENQA kladú do centra pozornosti kvalitu poskytovaného vzdelávania na odbornej a vysokoškolskej úrovni a pracujú na zlepšení a harmonizácii štandardov kvality na európskej úrovni. V posledných rokoch bolo v tomto smere publikovaných niekoľko dokumentov a zdrojov, z ktorých boli vybrané nasledujúce na dokončenie tohto QAF.

Vo všeobecnosti:

- Odborné vzdelávanie a príprava (OVP) poskytujú študentom nevyhnutné zručnosti a kompetencie, umožňujú ich budúcu zamestnateľnosť a podporujú ich osobný a profesionálny rozvoj s cieľom reagovať na hospodárske a trhové potreby. (Európska komisia).
- Rýchla schopnosť sektora OVP prispôbiť sa potrebám trhu práce je tiež zdôraznená Európskou radou, spolu s poskytovaním vysoko kvalitných vzdelávacích príležitostí (upskilling a reskilling) s inkluzívnymi praktikami, ako aj vytváraním priestoru pre práva a podnety v témach udržateľnej konkurencieschopnosti, sociálnej spravodlivosti a odolnosti. (Európska rada)

2.2.1 EQAVET

Európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality pre odborné vzdelávanie a prípravu (EQAVET) bol vytvorený Európskym parlamentom a Radou ako podporný mechanizmus na zabezpečenie kvality v sektore VET naprieč Európou.

Rámec EQAVET funguje v cykle pozostávajúcom zo štyroch úrovní – plánovanie, implementácia, hodnotenie a preskúmanie – a obsahuje súbor relevantných ukazovateľov zabezpečenia kvality, ktoré sa uplatňujú na úrovni systému VET aj jednotlivých poskytovateľov.

Namiesto určenia špecifického prístupu ku kvalite, ponúka sada spoločných princípov, opisov a ukazovateľov na uľahčenie hodnotenia a zlepšovania postupov zabezpečenia kvality v sektore VET. Rámec EQAVET teda možno považovať za „nástroj“ navrhnutý tak, aby poskytoval používateľsky prístupné zdroje na podporu krajín pri ich národnej implementácii, pričom využíva najrelevantnejšie opisy a ukazovatele pre systém zabezpečenia kvality.

Rámec EQAVET môže byť aplikovaný na posilnenie zabezpečenia kvality v nasledovných oblastiach:

- Vzdelávacie prostredia (školské vzdelávanie, práca založená na vzdelávaní, učňovská výchova a podobne)
- Vzdelávacie kontexty (prezenčné, digitálne, hybridné formáty)
- VET poskytovatelia (verejný/súkromný sektor)
- VET kvalifikácie a ocenenia na všetkých úrovniach

Obrázok 2 – EQAVET Quality Assurance cycle,
European Commission

Rámec EQAVET „nástroj“ podporuje dve odporúčania Rady EC (2020¹, 2022²) týkajúce sa udržateľnej konkurencieschopnosti, sociálnej spravodlivosti a odolnosti a ďalej objasňuje význam poskytovaných ukazovateľov.

¹ Council Recommendation of 24 November 2020 on vocational education and training (VET) for sustainable competitiveness, social fairness and resilience 2020/C 417/01 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32020H1202%2801%29>

² EQAVET Secretariat report - How often each indicator is being used in initial and continuing VET <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26890&langId=en>

Najdôležitejšie ukazovatele používané na hodnotenie kvality v sektore VET sú nasledovné:

- Ukazovateľ 1: Relevantnosť systémov zabezpečenia kvality pre poskytovateľov VET
- Ukazovateľ 2: Investície do vzdelávania učiteľov a trénerov
- Ukazovateľ 3: Miera participácie v programoch VET
- Ukazovateľ 4: Miera ukončenia programov VET
- Ukazovateľ 5: Miera umiestnenia absolventov programov VET
- Ukazovateľ 6: Využitie nadobudnutých zručností na pracovisku
- Ukazovateľ 7: Miera nezamestnanosti v krajine
- Ukazovateľ 8: Výskyt zraniteľných skupín
- Ukazovateľ 9: Mechanizmy na identifikáciu potrieb na vzdelávanie na trhu práce
- Ukazovateľ 10: Opatrenia na zlepšenie prístupu k VET a poskytovanie poradenstva (potenciálnym) žiakom VET

Postup zabezpečenia kvality (QA) v rámci rámca EQAVET je založený na časovej sekvencii a zodpovedá cyklu EQAVET, a to nasledovne:

- Fáza plánovania (nastavenie merateľných cieľov v súlade s národnými a sektoriálnymi požiadavkami)
- Fáza návrhu (zavádzanie nových vzdelávacích postupov, ako je vývoj kurikula a stratégie hodnotenia)
- Fáza implementácie (zabezpečenie dosahovania cieľov prostredníctvom techník vzdelávania a tréningu v súlade s medzinárodnými a európskymi štandardmi)
- Fáza monitorovania (monitorovanie na sledovanie pokroku študentov, výsledkov učenia a zhromažďovanie spätnej väzby)
- Fáza hodnotenia (hodnotenie cieľov a dosiahnutých výsledkov analýzou výkonu a identifikácia oblastí na zlepšenie)
- Fáza spracovania (zhromažďovanie dát)
- Fáza revízie (analýza dát prostredníctvom periodických preskúmania s vnútornými a vonkajšími zainteresovanými stranami)
- Fáza zlepšovania (navrhovanie postupov na zlepšenie a zavádzanie zmien na základe kvality a účinnosti)

V praxi:

V rámci projektu Erasmus+ „BEHEALTH“ môže byť prijatý interný systém zabezpečenia kvality (IQAS) prostredníctvom adaptácie rámca EQAVET, nasledovne key kroky:

- Pochopenie rámca EQAVET: Rámec EQAVET (Európske zabezpečenie kvality vo VET) je štruktúrovaný okolo cyklu zabezpečenia kvality a zlepšovania, pozostávajúceho zo štyroch fáz: plánovanie, implementácia, hodnotenie/hodnotenie a revízia/aktualizácia.
- Definovanie jasných cieľov: Začnite stanovením jasných a merateľných cieľov pre váš systém zabezpečenia kvality. Tieto by mali byť v súlade s rámcom EQAVET a špecifickými potrebami vašej organizácie.
- Identifikácia kľúčových ukazovateľov: Určte kľúčové ukazovatele, ktoré vám pomôžu merať účinnosť vášho systému zabezpečenia kvality. Tieto ukazovatele by mali pokrývať rôzne aspekty činnosti vašej organizácie, ako je kvalita výučby, spokojnosť študentov a riadenie zdrojov.
- Vypracovanie otázok prieskumu: Vytvorte vyhlásenie prieskumu, ktoré bude obsahovať vyhlásenia týkajúce sa identifikovaných kľúčových ukazovateľov. Uistite sa, že otázky sú jasné, stručné a relevantné k vašim cieľom. Môžete použiť kombináciu kvantitatívnych (napríklad hodnotiace škály) a kvalitatívnych (napríklad otvorené otázky) formátov. Na tento účel môžete použiť otázky uvedené v tomto dokumente a/alebo digitálny 360-stupňový hodnotiaci nástroj projektu BEHEALTH.
- Pilotné testovanie: Pred rozoslaním dotazníka vykonajte pilotné testovanie s malou skupinou zainteresovaných strán, aby ste identifikovali prípustné problémy a vykonali potrebné úpravy.
- Zber dát: Rozošlite dotazník relevantným zainteresovaným stranám, ako sú zamestnanci, študenti a externí partneri. Zabezpečte transparentný proces zberu dát a aby respondenti rozumeli účelu dotazníka. Pri zbere dát nezabudnite získať spätnú väzbu k 10 ukazovateľom stanoveným v nástroji EQAVET.
- Analýza dát: Analyzujte zhromaždené dáta na hodnotenie výkonu systému zabezpečenia kvality. Vyhľadávajte vzorce, silné stránky a oblasti na zlepšenie.
- Revízia a zlepšenie: Na základe analýzy upravte systém zabezpečenia kvality a vykonajte potrebné zlepšenia. To môže zahŕňať revíziu postupov, poskytovanie dodatočného školenia alebo presun zdrojov.
- Dokumentácia a správa: Dokumentujte zistenia a opatrenia prijaté na základe seba hodnotenia. Vypracujte správu, ktorú môžete zdieľať so zainteresovanými stranami a použiť na budúce účely.
- Neustále zlepšovanie: Zabezpečte, aby bol proces sebahodnotenia kontinuálny a váš systém zabezpečenia kvality bol priebežne monitorovaný a zdokonaľovaný.

2.2.2 ENQA ESG (2015)

Európska asociácia pre zabezpečenie kvality (ENQA) bola založená v roku 2000 a podporuje európsku spoluprácu v oblasti zabezpečenia kvality vo vysokom školstve (EHEA). Hlavným cieľom ENQA je uľahčiť udržiavanie a zlepšovanie kvality vysokého školstva v EÚ, pričom zohráva významnú úlohu ako katalyzátor rozvoja systémov zabezpečovania kvality, ktoré sú súčasťou procesu Bologna.

Zameriava sa na tri hlavné témy:

- Obhajovanie záujmov agentúr zabezpečovania kvality
- Poskytovanie služieb svojim členom a zainteresovaným stranám
- Podpora zlepšovania externého zabezpečenia kvality

ENQA uznáva rozmanitosť systémov vysokého školstva a drží sa nasledujúcich kľúčových hodnôt:

- Integrita: ENQA koná spravodlivo a nestranne pri konzultáciách so svojimi členmi a ďalšími asociáciami.
- Transparentnosť: ENQA funguje so jasnými politikami, zdieľa svoje rozhodnutia a správy o jednotlivých iniciatívach s verejnosťou.
- Nezávislosť: ENQA je zodpovedná výlučne svojim členom a má nezávislý proces revízie.
- Sociálna zodpovednosť: ENQA si uvedomuje sociálnu zodpovednosť v rozvojových procesoch, podporuje svoju úlohu v procese zabezpečovania kvality a prispieva k cieľom udržateľného rozvoja OSN (SDGs) prostredníctvom zapojenia zainteresovaných strán.

V praxi:

Rámec ENQA-ESG môže byť začlenený do interného systému zabezpečenia kvality, ktorý pozostáva z nasledujúcich podštandardov::

- Politika zabezpečenia kvality: Inštitúcie by mali zaviesť verejný systém zabezpečenia kvality, ktorý bude integrovaný do ich strategického riadenia.
- Navrhovanie a schvaľovanie programov: Inštitúcie by mali navrhovať a schvaľovať svoje vzdelávacie programy s cieľom dosiahnuť už stanovené výsledky učenia.
- Študentom zamerané učenie, vyučovanie a hodnotenie: Inštitúcie by mali motivovať študentov k aktívnej účasti na procese učenia.
- Prijímanie, postup študentov, uznávanie a certifikácia: Inštitúcie by mali uplatňovať dostupné predpisy, pokrývajúc všetky fázy vzdelávania, ako sú prijímacie konania, vydávanie certifikátov a podobne.
- Vzdelávací personál: Inštitúcie by mali zabezpečiť, že učitelia a tréneri v sektore VET majú nevyhnutné zručnosti a kompetencie.

- Vzdelávacie zdroje a podpora študentov: Inštitúcie by mali zabezpečiť dostatočné finančné zdroje na ich iniciatívy a zaručiť dostupnosť a správny prístup ku vzdelávacím zdrojom a pomoci.
- Riadenie informácií: Inštitúcie by mali zabezpečiť zhromažďovanie, analyzovanie a využívanie relevantných informácií na efektívne riadenie ich vzdelávacích programov a ďalších aktivít.
- Verejné informácie: Inštitúcie by mali transparentne zdieľať informácie o svojich aktivitách a vzdelávacích programoch, pričom zabezpečia ich správnu dostupnosť.
- Kontinuálne sledovanie a periodická revízia programov: Inštitúcie by mali neustále monitorovať a hodnotiť svoje študijné programy, aby potvrdili dosiahnutie stanovených výsledkov učenia a splnili požiadavky kladené na študentov, čím sa otvárajú príležitosti na neustále zlepšovanie týchto programov.
- Cyklické externé zabezpečenie kvality: Inštitúcie by mali pravidelne participovať na externých postupoch zabezpečenia kvality v súlade s všeobecnými normami ESG.

2.2.3 Európska federácia sestier (EFN)

EFN bola založená v roku 1971 a združuje viac ako 36 národných organizácií sestier, pričom podporuje zapojenie približne 9 miliónov sestier v celej Európe. Misiou EFN je zlepšiť prax ošetrovateľstva, zabezpečiť záujmy sektora zdravotnej starostlivosti aj zdravotníckych pracovníkov (sestry).

EFN zohráva kľúčovú úlohu v posilňovaní sestier podporou ich vzdelávania pri riešení environmentálnych zmien a navrhovaní/realizácii zdravotníckych riešení. Presadzuje synergie medzi Európskou úniou, Európskou radou a Svetovou zdravotníckou organizáciou.

V dôsledku toho poskytuje širokú platformu na rozvoj zdravotných a sociálnych politík v európskom kontexte, podporou rozhodovacích procesov Európskej únie v oblastiach, kde je profesia sestier zapojená.

EFN trvá na tom, že je potrebný komplexný proces na zabezpečenie a šírenie jasných informácií a zdrojov, ktoré pomôžu pacientom pri čine informovaných rozhodnutí o ich zdraví. EFN vytvorila a zverejnila niekoľko politických dokumentov, ktoré súvisia s aspektami kvality a bezpečnosti v ošetrovateľstve, ako napríklad Politické a stanoviskové vyhlásenia EFN týkajúce sa štandardov kvality a bezpečnosti. V súlade s nariadením EU o právach pacientov v cezhraničnej zdravotnej starostlivosti tvrdí EFN, že vysoké štandardy kvality sú kľúčové na dosiahnutie excelentnosti v zdravotnej starostlivosti:

- Vytvorenie európskej siete štandardov kvality a bezpečnosti na rozvoj jasných usmernení v sektore starostlivosti
- Zapojenie zdravotníckych profesionálov a pacientov do fáz navrhovania a implementácie týchto usmernení
- Šírenie princípov EÚ pre neskoršie prijatie do národných prístupov Dissemination of the EU principles for the subsequent adoption into national approaches

Špecifickejšie a v kontexte iniciatívy projektu BEHEALTH, EFN prijala v roku 2015 rámec kompetencií EFN, ktorý opisuje zručnosti, ktoré musia sestry nadobudnúť v oblasti všeobecnej starostlivosti. Účelom tohto rámca je jeho šírenie v národnom kontexte medzi zdravotníckymi zväzmi sestier a podpora ich implementácie v školách pre sestier.

Rámec kompetencií EFN je založený na upravenej verzii smernice o vzájomnom uznávaní odborných kvalifikácií (Smernica 2013/55/EÚ), ktorá bola prijatá v roku 2013 a obsahovala súbor kompetencií stanovujúcich minimálne požiadavky na vzdelanie sestier zodpovedných za poskytovanie všeobecnej starostlivosti. Vzťah medzi týmito dvoma iniciatívami je znázornený v nižšej tabuľke:

Tabuľka 3 – Kompetencie EÚ a EFN

Nariadenie EU (2013/55/EU)	EFN Competence framework
Poskytovať nezávislé diagnózy s využitím súčasných teoretických / klinických poznatkov	CA3 – Rozhodovanie CA5 – Výskum, rozvoj a vedenie CA6 – Ošetrovateľská starostlivosť
Zabezpečiť efektívnu tímovú prácu	CA4 – Komunikácia a tímová práca
Zabezpečiť a podporovať zosilnenie postavenia jednotlivcov pre zdravší životný štýl	CA2 – Podpora zdravia, prevencia, poradenstvo a školenia
Vykonať opatrenia v krízových a katastrofických situáciách	CA6 – Ošetrovateľská starostlivosť
Poradiť a podporovať jednotlivcov, ktorí potrebujú starostlivosť	CA6 – Ošetrovateľská starostlivosť
Zabezpečiť kvalitu a hodnotenie ošetrovateľskej starostlivosti	CA3 – Rozhodovanie
Komunikovať a spolupracovať komplexne s ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi	CA4 – Komunikácia a tímová práca CA5 – Výskum, rozvoj a vedenie
Analyzovať a zlepšovať kvalitu profesionálnej praxe	CA1 – Kultúra, etika a hodnoty

NVET inštitúcie by mali rozvíjať a začleniť do svojho vzdelávacieho obsahu a vzdelávacích kurzov kompetencie EFN, čo umožní ďalšie hodnotenie dosiahnutých výsledkov učenia.

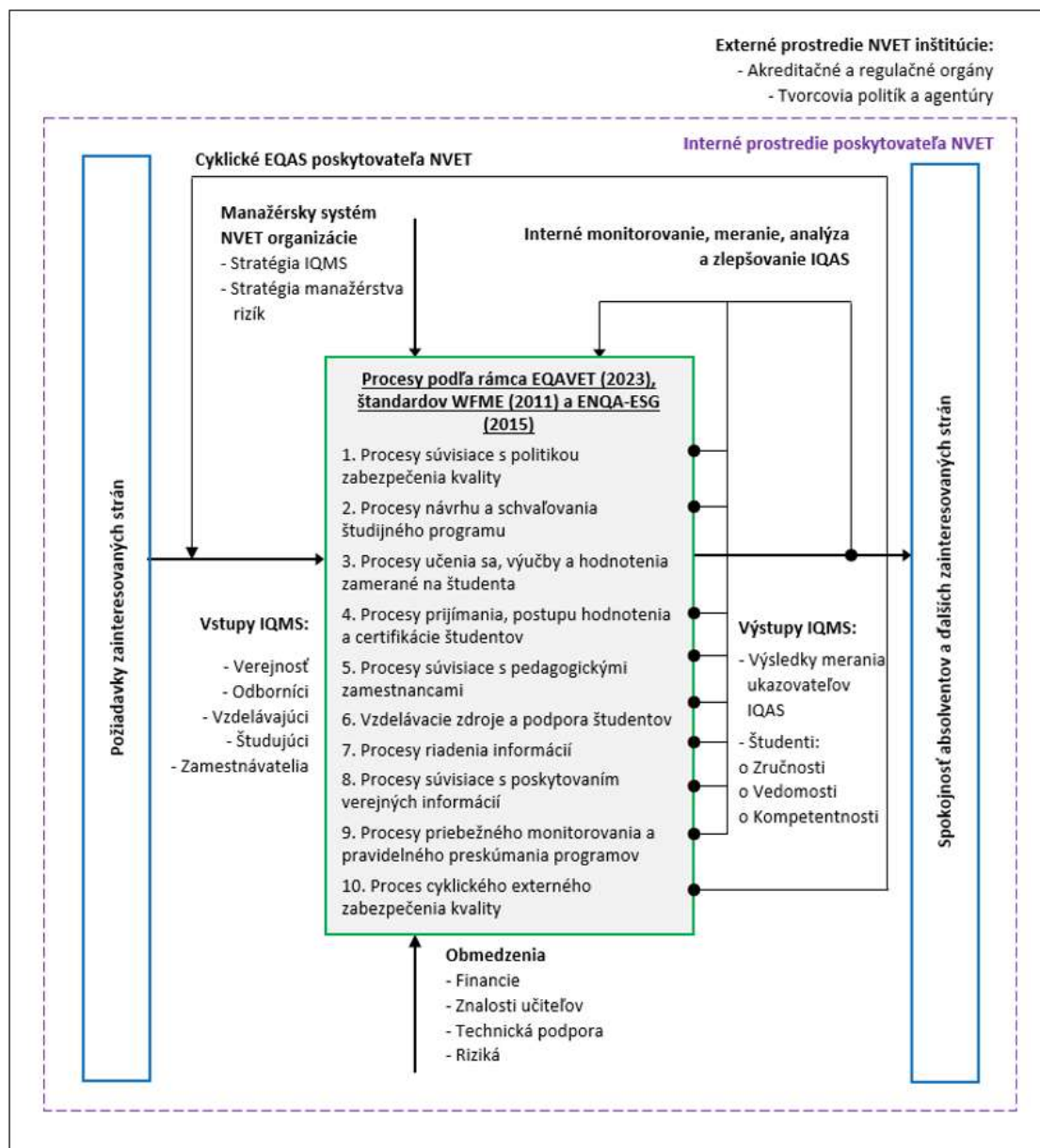
NVET inštitúcie musia stanoviť usmernenia na zabezpečenie neustáleho zlepšovania kompetencií pre vzdelávací personál aj študentov. Tieto usmernenia by mali načrtnúť viac štruktúrovaný a súdržný proces pre revíziu vzdelávacích kurzov v súlade s aktuálnou zdravotníckou praxou, digitálnymi nástrojmi a metódami a požiadavkami odvetvia.

Zároveň musia inštitúcie klásť dôraz na profesionálny rozvoj vzdelávacích pracovníkov prostredníctvom cielených iniciatív na zvýšenie zručností a získavanie certifikátov, pričom tieto by mali odrážať aktuálne klinické a pedagogické poznatky a zručnosti.

Systematickým zlepšovaním kurikula a kompetencií personálu môžu NVET inštitúcie efektívne transformovať a zlepšiť svoju ponuku vzdelávania, čo prinesie absolventov ošetrovateľstva s dôležitými akreditačnými štandardmi.

3 RÁMEC ZABEZPEČENIA KVALITY PRE VET INŠTITÚCIE

Nižšie uvedený obrázok schematicky predstavuje navrhovaný rámec zabezpečenia kvality pre inštitúcie odborného vzdelávania a prípravy (VET), ktoré poskytujú kvalifikácie v ošetrovatelstve. Tento rámec je pripravený na základe informácií a zdrojov uvedených vyššie.

Obrázok 3 – Rámec zabezpečenia kvality pre poskytovateľov NVET

Tento model rámca zabezpečenia kvality by mal byť umiestnený v externom prostredí podpory, ktoré uznáva dôležitosť neustáleho rozvoja a zlepšovania aspektu zabezpečenia kvality vzdelávania, ako aj umožňuje dosiahnutie cieľov a úloh, ktoré si už inštitúcia stanovila.

Vyššie uvedený diagram schematicky predstavuje navrhnutý Rámec zabezpečenia kvality pre inštitúcie VET poskytujúce kvalifikácie v ošetrovatelstve, ktorý je vytvorený na základe informácií a zdrojov uvedených vyššie.

Komponenty rámca zabezpečenia kvality NVET

- **Externé prostredie:** Predpokladá sa, že v národnom kontexte sú už zavedené postupy zabezpečenia kvality a že poskytovatelia VET majú stanovené svoje vlastné ďalšie interné postupy a princípy na zabezpečenie kvality.
- **Riadenie a monitorovanie:** Tento proces zabezpečuje, že vzdelávacie ciele a úlohy vychádzajú z potrieb a požiadaviek študentov, zabezpečuje efektívnosť a účinnosť strategického myslenia v oblasti riadenia rizík a využíva vedomosti a zručnosti od expertov vo VET, pričom pripravuje študentov ošetrovatelstva na prínos pre rozvoj a zlepšenie profesie ošetrovatelstva v spoločnosti. Ďalšie ciele zahŕňajú podporu celoživotného vzdelávania, facilitáciu tvorby zaujímavých študijných programov a prostredí na učenie, ako aj rozvoj vysokokvalitných kompetencií.

V súvislosti s návrhom a schvaľovaním ošetrovateľských programov, tento proces zabezpečuje, že budú implementované kontinuálne procedúry zabezpečenia kvality prostredníctvom validačných procesov, ktoré sú navrhnuté tak, aby spĺňali požiadavky a potreby študentov a ich učenia.

V súlade s rovnakým typom procesu týkajúceho sa pedagogických pracovníkov, tento systém zabezpečuje lepšie pochopenie a zameranie na zlepšenie pedagogických kvalifikácií a ich inštitucionálne uznanie.

Okrem toho, rámec zabezpečenia kvality, ktorý je vytvorený a predložený v tejto časti, vychádza zo získaných informácií na základe noriem ENQA-ESG (2015). Konkrétne:

- Pre **Procesy týkajúce sa politiky zabezpečenia kvality** by sa inštitúcie mali viac zamerať na kontinuálne udržiavanie jasnej politiky zabezpečenia kvality, ktorá je v súlade s normami EÚ a požiadavkami na vzdelávanie v ošetrovatelstve. Navyše, poskytovatelia NVET by mali prijímať pravidelné auditné postupy na hodnotenie a začleňovanie zlepšení v súlade s medzinárodnými a národnými predpismi, zabezpečujúcimi ich relevantnosť voči meniacim sa požiadavkám.
- Pre **proces navrhovania a schvaľovania programov** by sa inštitúcie mali viac zamerať na začlenenie vstupov od pedagogických pracovníkov a regulačných orgánov prostredníctvom štruktúrovanejšieho a kolaboratívneho prístupu. Mali by zaviesť transparentnejší schvaľovací proces, s vnútornými a vonkajšími hodnoteniami na overenie relevantnosti, výsledkov učenia a cieľov programov..
- V rámci **procesu zameraného na študenta** by sa inštitúcie mali prioritne zamerať na aktívnu účasť študentov a ich neustály rozvoj kompetencií, v súlade s aktuálnymi kritériami a štandardmi akreditácie. Hodnotiace procesy by mali byť transparentné a úplne zosúladené s existujúcimi výsledkami učenia, aby sa zabezpečilo efektívne hodnotenie ich znalostí a praktických zručností.

- Pri **procesе súvisiacom s prijímaním študentov, ich postupom, uznávaním a certifikáciami** by sa mali inštitúcie viac sústrediť na udržiavanie jasne definovaných kritérií a procesov prijímania, ktoré sú v súlade s požiadavkami programu. Mali by tiež sledovať akademický postup študentov v rámci ich učenia a kvalifikácií. Okrem toho by mali zaviesť štandardizovaný certifikačný proces na overenie ich znalostí a profesionálnych kompetencií.
- Pre **procesy týkajúce sa pedagogického personálu** by sa inštitúcie mali zamerať na efektívnu náborovú a hodnotiacu kritériá, ktoré sú v súlade s akademickými a klinickými normami, ako aj aktuálnymi pedagogickými inovatívnymi praktikami. Mali by zavádzať pravidelné hodnotenia výkonu, aby podporili neustále osobné a profesionálne zlepšovanie, pričom zabezpečia, že pedagogickí pracovníci majú potrebné zručnosti a kompetencie.
- Pri **procesoch týkajúcich sa vzdelávacích zdrojov a podpory študentov** by inštitúcie mali zabezpečiť študentom prístup k vysoko kvalitným vzdelávacím materiálom a konzistentnú podporu počas celého obdobia štúdia. Mali by tiež zabezpečiť pravidelné preskúmanie a hodnotenie týchto zdrojov, aby sa zabezpečilo, že materiály zodpovedajú aktuálnym odvetvovým štandardom a zodpovedajú znalostiam a praktickým zručnostiam stanoveným v výsledkoch učenia. NVET poskytovatelia by tiež mali zabezpečiť, že poradenské služby, vrátane akademických poradcov a poradcov v oblasti duševného zdravia, sú dostupné na podporu osobného a profesionálneho rozvoja. Inštitúcie by mali zaviesť aj potrebné procesy spätnej väzby a hodnotenia, aby zabezpečili, že všetky vzdelávacie zdroje a podporné služby adekvátne reagujú na potreby a požiadavky študentov.
- Pri **procesе správy informácií** by inštitúcie mali vytvoriť bezpečné systémy na zber, ukladanie a analýzu osobných údajov používaných pri rozhodovaní a procesoch zlepšovania. NVET poskytovatelia by mali zabezpečiť, že tento proces je efektívny a zabezpečuje bezpečné zhromažďovanie, udržiavanie a používanie osobných údajov pedagógov a študentov — vrátane akademických záznamov, sledovania pokroku a hodnotení spätnej väzby — v súlade s príslušnými nariadeniami EÚ na ochranu osobných údajov.
- Pri **procesoch poskytovania verejných informácií** by inštitúcie mali klásť dôraz na transparentnosť a správnosť informácií týkajúcich sa výkonu a kvality programov ošetrovateľstva. Mali by iniciatívne zverejňovať informácie o procesoch akreditácie, výsledkoch programov a súvisiacich dátach vo svojich oficiálnych kanáloch jasne a včas. NVET poskytovatelia by mali pravidelne aktualizovať svoje údaje a zaviesť mechanizmy spätnej väzby na riešenie verejných otázok a podnetov.
- Pri **procesе kontinuálneho sledovania a periodickej revízie programov** by inštitúcie mali zabezpečiť, že kvalifikácie v ošetrovateľstve, ktoré poskytujú, zostávajú relevantné a dobre zosúladené s aktuálnymi štandardmi zdravotnej starostlivosti. Mali by zaviesť systém sledovania faktorov ako výkonnosť študentov a spätná väzba od zamestnávateľov, ktoré musia byť pravidelne prehodnocované. NVET poskytovatelia by sa mali zaviazali k včasnému zlepšovaniu pedagogických praktík a vysokokvalitných vzdelávacích zdrojov.

- Pri **processe cyklického externého zabezpečenia kvality** by inštitúcie mali absolvovať externé hodnotenia, aby potvrdili súlad s národnými, medzinárodnými a EÚ štandardmi. Vzhľadom na národné a európske kritériá a predpisy by mali podstupovať pravidelné externé revízie vykonávané národnými akreditačnými orgánmi, ktoré potvrdia ich súlad so všetkými kľúčovými aspektmi návrhu a realizácie svojich ošetrovateľských programov.

Vstupy:

Vstupy zainteresovaných strán do tohto procesu zabezpečenia kvality zahŕňajú:

- Odborníkov v oblasti ošetrovateľstva, ktorí poskytujú svoje odborné názory a skúsenosti
- Vzdelávateľov vyškolených na tvorbu a implementáciu kurzov v ošetrovateľstve
- Študentov, ktorí sa aktívne zapoja do procesu učenia a využívania vzdelávacích materiálov
- Zamestnávateľov v zdravotníckom systéme
- Všeobecnú verejnosť

Výsledky:

Výsledkami procesu vyššie uvedeného rámca zabezpečenia kvality by mali byť:

- Vysokokvalitné znalosti: znalosti, ktoré sa od študenta očakáva, že ich nadobudne a preukáže po ukončení vzdelávacieho procesu. Výsledky učenia, odvodené z týchto postupov, by mali byť jasne stanovené a merateľné, pričom musia byť v súlade s cieľmi a úlohami stanovenými kurzom.
- Vylepšené zručnosti: schopnosť jednotlivca presne aplikovať získané znalosti z vzdelávacieho programu alebo iniciatívy a vykonávať určité, vhodné a relevantné úlohy či profesionálne činnosti.
- Vylepšené profesionálne kompetencie: overená schopnosť jednotlivca vykonávať relevantné úlohy a profesionálne činnosti.

Znalosti, zručnosti a kompetencie sú kľúčovou súčasťou výsledkov učenia.

Obmedzenia:

Proces vývoja a zavádzania pokročilých systémov zabezpečenia kvality môže byť výrazne limitovaný faktormi, ako sú financie, nedostatok odborných poznatkov, viaceré rizikové aspekty či vnútorná a vonkajšia podpora.

3.1 Ako zlepšiť váš rámec zabezpečenia kvality v súlade s nariadeniami EÚ a medzinárodnými štandardmi

Na základe vstupov z medzinárodných a európskych noriem odporúča BEHEALTH nasledujúce princípy na zlepšenie rámca zabezpečenia kvality pre NVET poskytovateľov:

Core komponenty tohto rámca zahŕňajú **kľúčové kroky**, ktoré smerujú k zavádzaniu a neustálemu zlepšovaniu vzdelávania v ošetrovatelstve v kontexte VET. Tieto komponenty sú rozdelené takto:

1. Stratégia

Inštitúcie INVET by mali stanoviť jasné role a zodpovednosti, aby podporili efektívne rozhodovanie a rozdeľovanie zdrojov. Mali by tiež pravidelne dodržiavať platné predpisy, usmernenia a akreditačné požiadavky na poskytovanie a hodnotenie kvalifikácií pre pedagógov a študentov podľa národných, medzinárodných a EÚ štandardov.

2. Kurikulum

Inštitúcie INVET by mali ponúkať vyvážené kurikulum s kombináciou teoretických znalostí a praktického tréningu v ošetrovateľskej praxi.

3. Vyučovanie a učenie

Inštitúcie INVET by mali využívať moderné pedagogické metódy a inovatívne praktické nástroje ako simulácie, prípadové štúdie a digitálne vzdelávacie technológie. Zabezpečiť musia kontinuálne vzdelávanie a rozvoj svojho pedagogického personálu vrátane zvyšovania kvalifikácie a pedagogických zručností. Okrem toho musia neustále rozvíjať podporu študentov v oblasti akademickej, finančnej, kariérnej a duševnej pohody.

4. Hodnotenie a evaluácia

Inštitúcie INVET by mali zaviesť štruktúrované systémy spätnej väzby, ktoré budú zbierať informácie od študentov, pedagógov a všetkých zainteresovaných strán, a efektívne ich využívať na zlepšovanie kvality.

5. Vzdelávacie zdroje

Inštitúcie INVET musia zabezpečiť, aby všetky vzdelávacie materiály boli aktuálne, dostupné a podporovali moderné digitálne nástroje a vybavenie vhodné na klinickú prax.

3.2 Wellbeing a prieskum duševného zdravia prepojený s normami ENQA ESG 2015

3.2.1 Faktory ovplyvňujúce študentov ošetrovateľstva

Vysoko kvalitný študijný program v ošetrovateľstve balansuje akademickú náročnosť s podporou, klinickými skúsenosťami, zdrojmi duševného zdravia a stratégiami starostlivosti o seba, čo môže významne zlepšiť duševnú pohodu študentov (Talley, 2024).

Kľúčové faktory sú (Campbell, et al., 2022):

- Akademický tlak: náročné kurzy a klinické rotácie môžu spôsobovať stres a úzkosť; vyvážené programy s podpornými mechanizmami môžu tieto tlaky zmierniť.
- Podporné prostredie: silné vzťahy medzi študentmi, pedagógmi a kolegami podporujú lepšie duševné zdravie a pozitívne výstupy.
- Klinické prax: kvalita a podpora počas klinických stáží sú kľúčové; pozitívne skúsenosti znižujú stres, negatívne ich zvyšujú.
- Vzdelávanie o duševnom zdraví: programy, ktoré edukujú študentov o duševnom zdraví a poskytujú zdroje, môžu prevenciu problémov a cielenú podporu v prípade rizika.
- Sociálne siete: rozvíjanie silných a podporných sociálnych väzieb zlepšuje psychickú pohodu.

V prehľade poskytnutom v prvom výstupe – Mapovanie a analýza praxis a rámcov zabezpečenia kvality (QA) pre VET v ošetrovateľstve, relevantných pre rôzne úrovne VET vzdelávania a všetky úrovne EQF – bola zistená absencia mechanizmu, ktorý by umožňoval študentom ošetrovateľstva vyjadriť svoje pocity týkajúce sa ich úrovne duševného zdravia v súlade s ich študijným programom.

Mnohé vysoké školy (HEIs) poskytujúce NVET využívajú prieskumy pohody a duševného zdravia na zlepšenie kvality svojho študijného programu, napríklad *University of Edinburgh (Škótsko)*, *University of Copenhagen (Dánsko)*, *University of Amsterdam (Holandsko)*, *University of Zurich (Švajčiarsko)* (Cuppen, et al., 2024), avšak v krajinách partnerov projektu nie sú tieto prieskumy súčasťou štandardov QA.

Hoci nie sú k dispozícii špecifické informácie o každej vysokoškolskej inštitúcii, ktorá poskytuje NVET na Slovensku, v Maďarsku, na Cypre, v Grécku, Írsku a Turecku a vykonáva prieskumy pohody a duševného zdravia špecificky pre ich ošetrovateľské programy, mnohé univerzity v týchto krajinách realizujú všeobecné prieskumy duševného zdravia medzi svojimi študentmi.

3.2.2 Návodý na vypracovanie prieskumu pohody a duševného zdravia

Krok 1: Definovať ciele: Jasne stanovte ciele prieskumu. Snažíte sa hodnotiť celkovú pohodu, duševné zdravie, úroveň stresu alebo špecifické aspekty vzdelávacieho zážitku?

Krok 2: Identifikovať zainteresované strany: Stanovte, kto bude poskytovať spätnú väzbu. To môže zahŕňať:

- Sebahodnotenie: samotní študenti ošetrovateľstva.
- Kolegov: kolegovia, ďalší študenti ošetrovateľstva na odborných a vzdelávacích úrovniach.
- Inštruktori: pedagógovia a mentori.
- Pacienti: pacienti, s ktorými študenti interagujú počas klinických stáží.
- Sestry: registrované sestry a iní zdravotnícki profesionáli.
- Zamestnávateľia: budúci zamestnávateľia absolventov.
- Absolventi: absolventi študijného programu.

Krok 3: Vypracujte prieskum: Vytvorte prieskum, ktorý pokrýva rôzne oblasti pohody a duševného zdravia. Zahrňte otázky týkajúce sa stresu, úzkosti, depresie, rovnováhy medzi pracovnými a súkromnými aktivitami, systémov podpory a celkovej spokojnosti s študijným programom.

Krok 4: Zabezpečte anonymitu a dôvernosť: Zabezpečte, aby bol proces zhromažďovania spätnej väzby anonymný, čo podporí úprimné a otvorené odpovede. Uistite účastníkov, že ich odpovede budú dôverné a prístupné len oprávneným osobám.

Krok 5: Zber a analýza dát: Distribuuje prieskum všetkým identifikovaným zainteresovaným stranám a zozbierajte ich odpovede. Analyzujte dáta na identifikáciu trendov, oblastí na zlepšenie a silných stránok.

Krok 6: Poskytnite spätnú väzbu a podporu: Zdieľajte výsledky s študentmi ošetrovateľstva a zainteresovanými stranami. Vyhodnoťte spätnú väzbu na účel poskytovania cielených podpôr a intervencií, napríklad zdroje duševného zdravia, workshopy na zvládanie stresu alebo zmeny v kurikule.

Krok 7: Následné opatrenia: Pravidelne uskutočňujte follow-up prieskumy na sledovanie pokroku a neustáleho zlepšovania.

3.2.3 Prieskum pohody a duševného zdravia

Nižšie uvedené výroky (Tabuľka 4) budú hodnotené pomocou 5-stupňovej Likertovej škály.

Tabuľka 4 – Vyhlásenia v prieskume o duševnom zdraví a pohode

No	Vyhlásenie	Rozhodne nesúhlasím	Nesúhlasím	Neutral	Súhlasím	Rozhodne súhlasím
1	Cítim sa pohodlne pri dennom dochádzaní na inštitúciu/vysokú školu VET					
2	Je pre mňa ľahké začať konverzáciu s spolužiakmi alebo pedagógmi/výcvikovým personálom					
3	Cítim sa bezpečne pri vyjadrovaní svojich emócií voči ostatným na inštitúcii/vysokej škole VET					
4	Mávam ťažkosti s nadväzovaním priateľstiev na inštitúcii/vysokej škole VET					
5	Často sa cítim osamelý alebo izolovaný na inštitúcii/vysokej škole VET					
6	Často sa cítim preťažený svojimi emóciami					
7	Zvyčajne mám kontrolu nad svojimi emóciami					
8	Zažívam fyzické príznaky úzkosti (napríklad zrýchlené srdce, potenie dlaní)					
9	Cítim úzkosť pri sociálnych interakciách na inštitúcii/vysokej škole VET					
10	Cítim úzkosť pri plnení akademických očakávaní					
11	Môj pracovný nárok ma preťažuje					
12	Niekedy sa cítim nedostatočný alebo ako impostor v akademickom prostredí					
13	Učitelia ma podporujú pri zvládaní akademických výziev.					
14	Cítim sa pod tlakom rovesníkov, aby som podával akademické výkony.					
15	Mám problém s organizáciou času na školské úlohy.					
16	Mám zdravé stratégie na zvládanie akademického stresu (napr. cvičenie, koníčky).					
17	Často sa rozptyľujem, aby som sa vyhol stresu alebo úzkosti.					
18	Moje mechanizmy zvládania stresu účinne znižujú môj stres.					

No	Vyhlasenie	Rozhodne nesúhlasím	Nesúhlasím	Neutral	Súhlasím	Rozhodne súhlasím
19	Dobre sa prispôsobujem neočakávaným zmenám alebo výzvam.					
20	Som spokojný so svojím fyzickým vzhľadom					
21	Oblečenie podľa môjho výberu zvýši moju sebadôveru					
22	Cítim tlak, aby som sa zmenil, aby som sa zapáčil					
23	Často porovnávam seba s ostatnými					
24	Pravidelne cvičím rutinné sebadôveru (napríklad všímavosť, hobby)					
25	Stanovil som si osobné ciele pre svoje duševné zdravie					

4 ZÁVER

Rámec zabezpečenia kvality pre poskytovateľov NVET integruje medzinárodné a európske štandardy s praktickými usmerneniami, založenými na cykle zabezpečenia kvality EQAVET a normách ENQA-ESF 2015, s cieľom dosiahnuť efektívnejšie postupy zabezpečenia kvality. Dokument uvádza kľúčové ukazovatele, ale aj praktické usmernenia, ako môžu poskytovatelia VET tieto štandardy prispôbiť svojim inštitucionálnym potrebám.

Európsky referenčný rámec zabezpečenia kvality pre odborné vzdelávanie a prípravu (EQAVET) podporuje zabezpečenie kvality v sektore VET v celej Európe prostredníctvom cyklu neustáleho zlepšovania. Pomáha systémom a poskytovateľom zlepšovať vzdelávanie a tréning. Poskytuje flexibilný rámec založený na cykle zabezpečenia a zlepšovania kvality: plánovanie – implementácia – hodnotenie – revízia (P-I-E-R), spolu s rôznymi opisovateľmi a ukazovateľmi pre systémy VET aj úrovne poskytovateľov VET.

Normy ENQA-ESF (2015), oficiálne známe ako Normy a usmernenia pre zabezpečenie kvality v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania, podporujú pevný rámec pre vnútorné aj vonkajšie zabezpečenie kvality vo vysokom školstve. Sú centrálnou súčasťou cieľov Bologna procesu, ktorými sú transparentnosť, mobilita a vzájomné uznávanie v celej Európe.

Implementácia zahŕňa vylepšenie existujúcich procesov zabezpečenia kvality prostredníctvom podpory partnerov, čo pomáha inštitúciám NVET dosiahnuť krátkodobé aj dlhodobé ciele. Hoci prvými a najvýznamnejšími príjemcami budú inštitúcie NVET z partnerských krajín, rámec je v súlade s európskymi normami, čo umožňuje jeho využitie vo všetkých členských štátoch EÚ a zabezpečuje, že tieto postupy budú slúžiť ako praktický nástroj a nie len teoretické koncepty.

Fáza hodnotenia podporuje poskytovateľov NVET v využívaní nástroja hodnotenia 360 stupňov na detailnú analýzu ich vzdelávacích procesov. Záverečná etapa je revízná fáza, počas ktorej môžu inštitúcie reflektovať, diskutovať a rozvíjať nové mechanizmy zabezpečenia kvality.

REFERENCE

Accreditation.ca (2023) EMERGING PERSPECTIVES ON QUALITY IMPROVEMENT, Healthcare Quarterly Vol. 26 No. 3. Retrieved from <https://accreditation.ca/files/It-Is-Time-for-Health-Quality-5.0.pdf>

CSQA (n.d) ISO 29990 standards series. Retrieved from <https://www.csqa.it/en-us/certificazioni/sanita/iso-29991,-iso-2992,-iso-29993,-iso-29994-e-iso-29995>.

EFN (2009) EFN Policy Statement. Retrieved from <https://efn.eu/wp-content/uploads/EFN-Policy-Statement-on-EU-Quality-and-Safety-Standards-EN-final102009.pdf>.

EFN (n.d) Quality & Safety. Retrieved from https://efn.eu/?page_id=845.

EFN Competency framework (2015) EFN Guideline for the implementation of Article 31 of the Mutual Recognition of Professional Qualifications Directive 2005/36/EC, amended by Directive 2013/55/EU. Retrieved from <https://efn.eu/wp-content/uploads/2022/03/EFN-Competency-Framework-19-05-2015.pdf>.

EHEA (n.d) European Association for Quality Assurance in Higher Education. Retrieved from <https://eha.info/page-enqa>.

ENQA (2015) Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) report. Retrieved from https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf.

ENQA (n.d) Education Industry Standards. Retrieved from <https://www.nqa.com/en-gb/certification/sectors/education>.

ENQA (n.d) ENQA's Mission. Retrieved from <https://www.enqa.eu/about-enqa/#>.

ENQA (n.d) ESG. Retrieved from <https://www.enqa.eu/esg-standards-and-guidelines-for-quality-assurance-in-the-european-higher-education-area/>.

EQAVET (2023) Supporting the implementation of the European Quality Assurance Reference Framework - Results of the EQAVET Secretariat Survey 2022. Retrieved from <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=26890&langId=en>.

European Commission (2023) Vocational education and training. Retrieved from <https://education.ec.europa.eu/education-levels/vocational-education-and-training/about-vocational-education-and-training>.

European Commission (n.d) EQAVET - European Quality Assurance in Vocational Education and Training. Retrieved from https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/eqavet-european-quality-assurance-vocational-education-and-training_en.

European Commission (n.d) EQAVET at VET provider level. Retrieved from https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/eqavet-european-quality-assurance-vocational-education-and-training/eqavet-vet-provider-level_en.

European Commission (n.d) EQAVET framework. Retrieved from https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/eqavet-european-quality-assurance-vocational-education-and-training/eqavet-framework_en.

European Commission (n.d) EQAVET quality assurance cycle. Retrieved from https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/working-together/eqavet-european-quality-assurance-vocational-education-and-training/eqavet-quality-assurance-cycle_en.

European Commission (n.d) Vocational Education and Training (VET). Retrieved from https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/policies-and-activities/skills-and-qualifications/skills-jobs/vocational-education-and-training-vet_en.

European Union (2020) Council Recommendation of 24 November 2020 on vocational education and training (VET) for sustainable competitiveness, social fairness and resilience 2020/C 417/01. Retrieved from <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/08b9af27-3465-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-en>.

European Union (n.d) European Federation of Nurses Associations (EFN). Retrieved from https://climate-pact.europa.eu/meet-community/climate-pact-partners/european-federation-nurses-associations-efn_en?prefLang=sv.

ISO (2018) ISO 21001/2018, Educational organizations – Management systems for educational organizations – Requirements with guidance for use. Retrieved from <https://www.iso.org/standard/66266.html>.

ISO (2018) ISO 29992/2018, Assessment of outcomes of learning services — Guidance. Retrieved from <https://www.iso.org/standard/68490.html>.

ISO (2021) ISO 29995/2021, Education and learning services – Vocabulary. Retrieved from <https://www.iso.org/standard/54664.html>.

ISO (2023) 29993/2017, Learning services outside formal education – Services requirements. Retrieved from <https://www.iso.org/standard/70357.html>.

ISO (2024) ISO/IEC 19788-1/2024, Information technology for learning, education and training – Metadata for learning resources. Retrieved from <https://www.iso.org/standard/81950.html>.

ISO (n.d) Education, Top Standards. Retrieved from <https://www.iso.org/sectors/management-services/education>.

National Library of Medicine (2022) An assessment of nurses' participation in Health Promotion: a knowledge, perception, and practice perspective. Retrieved from <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9121667/>

QAHE (n.d) ISO Certifications for Education and Training. Retrieved from <https://www.qahe.org/iso-certifications-for-education-training/>.

Teacher Task Force (n.d) About TTF. Retrieved from <https://teachertaskforce.org/>.

UNESCO (2022) UNESCO strategy 2022-2029. Retrieved from https://unevoc.unesco.org/pub/unesco_strategy_for_tvte_2022-2029.pdf.

UNESCO (n.d) UNESCO's Global Skills Academy. Retrieved from <https://www.unesco.org/en/global-education-coalition/skills-academy>.

WFME (n.d) World Federation for Medical Education global standards. Retrieved from <https://wfme.org/standards/>.

© 2026 by the authors. Submitted for possible open-access publication under the Terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC-BY) license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).